

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, szombat 1910. július 23.

166 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Nyomda telefontípusa (sürgős esetekben) 932.

A jegyzők kivándorlási visszaélése.

Mindig több lesz azoknak a száma, akiket a munkaalkalom hiánya s a nehéz megélhetési viszonyok kivándorlásra ösztönöznek. Sokan vannak azonban olyanok is, akik az igazságtalan adórendszer, a súlyos vér- és adóáldozat s különösen a periferiakon, a közigazgatási tisztviselők erőszakossága miatt hátrózzák el magukat az oceántuli utra. A jegyzők és a főszolgabírák ugyanis a föld népében nem az embert, hanem az adóalanyt látják, akivel büntetlenül lehet basáskodni.

Az elhatározástól az elindulásig azonban még nagy út van hátra. El kell menni a jegyző, vagy a főszolgabírói hivatalba s ott kellő süvegelés után utlevelet tartoznak kérni. A közigazgatási közegek azonban, mintha csak örökre meg akarnak gyűlöltetni a kivándorlóval hazáját, még egyszer alaposan kihasználják őt. Andrassy grófnak a kivándorlási törvénye, mely inkább hatalmi eszközökkel akarja a kivándorlást elfojtani, az amerikai utlevél díjtalan kiállítására utasítja a hivatalos közegeket. Mindössze egy koronát tartozik az utlevelet kérő a kivándorlási alapra fizetni, amely bevételt az utlevél kiállító hatóságok a postatakarékpénztár útján küldenek be a központba a kivándorlási alap javára.

Egyes jegyzők azonban [a törvény tiltó rendelkezései ellenére kisebb-nagyobb összegű díjakat számítanak fel a kivándorlóknak, a kik ha a hajóúgygökök útján tudomással bírnak is a törvény intézkedéseiről, a basáskodó hivatalos személyiségektől való félelmükben kifizetik a jogtalan követelést. A visszaélésről valahogy tudomást szerzett a belügyi államtitkár is, aki legutóbbi fiumei tartózkodása alkalmával felhívta a rendőrséget, hogy az utlevél vizsgálatnál kérdezzék meg a kivándorlókat, hogy nem-e lize'tek utlevelük kiállításáért a jegyzőknek vagy a főszolgabírósi hivatalnokoknak külön illetéket.

A fiumei rendőrség az államtitkár utasítása folytán most érdeklődött először az utlevél kiállításáért szedett díjak iránt s a kérdésközlésnek már is érdekes eredménye lett. A július harmincadikán induló Carpathia gőzös utasai közül ugyanis eddig nyolcan jelentették be a rendőrség kivándorlási ügyosztályának, hogy a jegyzőknek kisebb-nagyobb összegeket fizettek utlevelükért. Így Radan Péter negyvennyolc éves őrmegyei illetőségű földmives a jegyzőnek tíz koronát fizetett, Kreminas Lázár harmincnégy éves szolnok-dobokamegyei nagyiklodi napszamos Kovács Jenő jegyzőnek hat koronát adott át, Kurdukas László harmincöt éves szintén nagyiklodi egyén hat koronát fizetett a jegyzőjének, Hodokucz Mária tizenkilenc éves zemplénmegyei erdőszőlővel napszamosnő hat koronával adózott a

jegyzőnek, Kiskanyin Zsuzsa tizenhét éves zemplénmegyei gödrösi illetőségű leány hat koronát fizetett a községi jegyzőnek, Omiper Anna husz éves szintén gödrösi leány a jegyzőnek szintén hat koronát fizetett, Popovics János negyvenkét éves Máramarossziget melletti viski illetőségű földmivestől Kis András jegyző nyolc koronát követelt s végül Csicmár György negyvenhárom éves Rimaszombat melletti betleni illetőségű földmives Slavicek jegyzőtől tizenkilenc korona husz fillérrel váltotta meg az utlevelét.

A rendőrség az említett kivándorlókkal jegyzőkönyvet vett fel, melyet most terjesztett fel a kormányzóság útján a belügyminisztériumhoz, ahol a további eljárást folyamatba teszik. A belügyminisztérium viszont az alispánok útján intézkedik, hogy a megtorlás el ne maradjon. Az eredmény azonban nagyon kétséges, mert a bűnös jegyzők gondoskodni fognak kibuvókról. Azzal fognak bizonyára védekezni, hogy katonái s más egyéb ügyet kellett előbb elintézni, amelyért rendes tarifa-szerű honorárium jár nekik.

Az első rendőrségi vizsgálat e visszaéléseken kívüli más fontos tapasztalatokat is eredményezett. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a legtöbb hasonló vétséget a nemzetiségi vidékeken működő jegyzők követték el a kezük ügyébe kerülő műveletlen néppel szemben. Bizonyos határig tehát igazuk van a nemzetiségi agitátoroknak, akik a közigazgatási tisztviselőket azzal vádolják, hogy a népet, ahol csak tehetik, kiszípolozzák.

A kivándorlók pedig a sok hatósági szekaturáért az országot okolva, gyűlölettel eltelve mennek Amerikába. A csillagos lobogó földjén azonban öntudatra ébrednek s mikor évek múlva kis községükbe visszatérnek, az alázatos János gazda helyett Mr. John jelentkezik. Ezeket az állami és megyei tisztviselők már nem rángathatják dróton s természetesen ezért ellenséget látnak bennük. Nem ismerik meg a szolgabíró, sóhajtnak az érdekeltek s legszívesebben vennék, ha visszavándorlás egyáltalában nem volna. Pedig nagyon tévednek. A sok öreg amerikai három négy évtized alatt megváltoztatja Magyarországot. Ők lesznek az új Magyarország megteremtői, a hol műveltségre szert téve, idővel beleolvadnak a magyar kulturába.

Nagy lopás az Atlanticanál.

Tegnap este az Atlantica hajóstársaság fiumei fiókjának Via Gisella nyolc szám alatti helyiségében vakmerő lopás történt. Az intézet kézi pénztárából ugyanis 2263 korona értékű bankjegyet és arany és ezüst pénzt loptak el. A károsult hajóstársaság gyanuja egyik felmondásban levő szolgájára irányul, akinek tegnap este óta nyoma veszett. A vakmerő lopásról a következő tudósításunk számol be:

A lopást Lázár Lajos, a társaság tisztviselője vette észre, aki este kilenc óra felé az irodahelyiség mellett levő magánlakásába akart belépni. A tisztviselőt, mikor az irodán keresztülhaladt, az irodaszekrény nyitott ajtaja tette figyelmessé. A hivatalos óra végével ugyanis a szekrényt, melyben egy kis vasból készült pénzdoboz is tartanak, Lázár bezárta.

Rosszat sejtve a szekrényhez közeledett, melynek tartalmát megvizsgálta s aztán a kazettát emelte ki, hogy a benne elhelyezett pénzt megolvassa. Mihelyt a szekrényke lakatját kinyitotta, tüstént észrevette, hogy a kazetta tartalmát valaki megdézsmálta. A pénztári egyenleg szerint megállapított összegből ugyanis 2,263 korona hiányzott. A tettes a kazettában levő összes száz koronás bankjegyet, számszerint tizenhárom darabot, továbbá husz és tíz koronás bankjegyeket, arany- és ezüstpénzt vitt el.

Mínt hogy sem az iratszekrényen, sem a kazettán a külső erőszak nyomát Lázár nem találta meg, gyanuja rögtön oda irányult, hogy a lopást csakis a viszonyokkal ismerős követhette el. Eleinte tanácstalanul állott a tisztviselő az irodában, majd elhatározta, hogy bejárja az irodaszolgát, Harak Sándort, akit az Atlantica egyik itt időző budapesti főtisztviselője miatt a pályaudvarra küldött.

A szolga azonban órák múlva sem jelentkezett, ami Lázár gyanuját a szolgára irányította. Gyanuját növelte, hogy az irodaszolga felmondás következtében augusztus elsejére távozóban volt az intézettől. Mínt hogy Lázár véleménye szerint a lopást más nem követhette el, ma reggel megjelent a rendőrségen, ahol a lopást bejelentette s kifejezte azt a határozott gyanuját, hogy a lopást Harak Sándor huszonhét éves irodaszolga követte el, aki a tett elkövetése után megszökött.

A tisztviselő elmondotta még az ügyeletes rendőrtiszt előtt, hogy Balázs Sándor nevű tisztviselő társa rövid idővel ezelőtt a vaskaszteta kulcsát elvesztette s mínt hogy a legszorgosabb kutatás ellenére sem találták meg azt, új kulcsot készíttettek a szekrénykéhez. A kulcsot valószínűleg a felmondásban levő szolga találta meg, aki most már csak a kedvező alkalomra várt. A türelmetlenül várt alkalom aztán tegnap jelentkezett. A szolga, miután a takarítást elvégezte, kinyitotta az irodaszekrényt s a vaskasztétát, annak tartalmát megdézsmálta s aztán a két szekrényt újból bezárta.

Harak Sándor tudta, hogy este kilenc óra előtt nem fogják őt keresni, mínt hogy a pályaudvarra is ki kellett mennie. Meglepetésről tehát nem félt. A vasutról azonban nem tért vissza, hanem a nyolc órai bécsi gyorsvonattal elutazott. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást, egyúttal a lopásról táviratilag értesítette a trieszti, károlyvárosi, laibachi, bécsi és budapesti rendőrségeket s közölte a szolga személyleírását is. A nyomozás azonban eddig eredménytelen maradt.

Lázár Lajos, miután a rendőrségen feljelentést tett a tolvaj szolga ellen, a lopásról részletes távirati jelentést tett az intézet budapesti igazgatóságának is. Az igazgatóság viszont megkérte a fővárosi államrendőrséget, hogy a nyomozást a saját hatáskörében is indítsa meg.

— **A szerb kereskedelmi szerződések.** Belgrádból táviratozzák, hogy a kereskedelmi szerződést tárgyaló magyar, osztrák és szerb delegátusok tegnap délután második plenáris ülésüket tartották, melyet négy óra hosszáig tartó tárgyalás után megszakítottak és ma folytatnak.

Hir szerint a tárgyalások eddigi eredményei biztosították a szerb kereskedelmi szerződés létrejöttét s a hét végére már kész megállapodásokról fognak beszámolni a magyar és osztrák küldöttek.

Ezt az értesülést megerősíti a következő belgrádi távirat. Belgrádból jelentik: Az Ausztria-Magyarország és Szerbia közt kötendő kereskedelmi és vámszerződési tárgyalások a szerb kormány és az osztrák és magyar kormányok által kiküldött szakreferensek közt néhány nap alatt bevégeződnek. A szerb kormány köréből eredő hír szerint a tárgyalások kedvezően fognak befejeződni. A tárgyalások befejezését e hét végére várják.

— **Évi 90 millió új katonai teher.** A „Zeit“ tegnapi számában az új véderőtörvényről és a két éves katonai szolgálatról hosszabb cikket közöl. Ez utóbbiról ezeket írja:

— Különös dolog, hogy most, amikor az új véderőtörvény tárgyalása sem Magyarországon, sem Ausztriában nem ütközik akadályokba, az illetékes tényezők szükségesnek látják, hogy a minisztertanács újból fölülvizsgálja a javaslatokat. A két éves katonai szolgálat behozatala az ujonclétszám fölemelését vonná maga után, ez pedig legalább évenként *kilencvenmillió koronába kerülne!* A hadvezetőség, hir szerint, hajlandó valamelyes kompromisszumra lépni, olyképpen, hogy addig, amíg a két ország pénzügyi helyzete megjavul (?), bééri a provizóriummal s megelégszik az ujonclétszám mársékeltebb fölemelésével s ezt azzal rekompenzálja, hogy a pottartalékba való besorozását az eddiginél is nagyobb kedvezésekkel teszi lehetővé.

UJDONSÁGOK.

— **Wickenburg kormányzó.** Többször jelentettük már, hogy az üresedésben levő fiumei kormányzó állásra Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes van kiszemelve. Értesülésünk igazolja a „Pesti Napló“ is, mely tegnapi számában a legutóbbi minisztertanácson szóba került fontos személyi kérdésekkel foglalkozik. Az említett lap a fiumei kormányzó állás betöltésével kapcsolatban a következőket írja:

Nagyon érdekes a fiumei kormányzóság betöltésének módja. Tudvalevőleg ezt az állást első sorban reprezentatív szerepnek tekintette a kormány s ide csak dús gazdag arisztokratákat küldött ki. Most szakítanak ezzel a szokással s *gróf Wickenburg István kormányzó-helyettesét nevezik ki.* Wickenburg, aki felesége révén a Chotek grófokkal is rokonságban van, nem gazdag ember, de a kormány azt az álláspontot vallja, hogy fölösleges is, hogy a fiumei kormányzó az alkirály szerepét játssza. Wickenburg nem is fog a kormányzósági palotában lakni s a ragyogó termeket csak akkor használja, ha ünnepségeket rendez.

Wickenburg grófnak a legközelebb megtörtént kormányzói kinevezését Fiume város lakossága osztatlan örömmel várja s a grófnak kormányzói működéséhez mindenki nagy reményeket fűz.

— **A bábák bérmozgalma.** A városi tisztifőorvosi hivatal rövid idővel ezelőtt három bábaengedélyt adott ki, mellyel a jelenleg Fiumében működő bábák száma több mint a negyvenre emelkedett. A tudós asszonyok azonban nincsenek megelégedve helyzetükkel, mert a kevésszámú születés miatt keresetük nagyon csekély. Fiumében és területén, ahol mintegy ötvenezer ember él, évenként alig van ezerháromszáz szülésnél több. Egy-egy bábára tehát még akkor is kevés kereset jut, ha valamennyit egyenlő arányban alkalmaznak is.

Azonban, mint minden kereseti ágban, úgy a madamoknál is aránytalanság tapasztalható. Egyik működését többször igénybe veszik, a másikat pedig csak ritkán, vagy pedig sohasem hívják. A nehéz anyagi viszonyok végre is arra bírta a bábákat, hogy helyzetükkel foglalkozzanak. Néhány agilisabb tudós asszony felkereste a többit és rábeszélte, hogy csatlakozzanak mozgalmukhoz. Különösen azt kifogásolják a szervezkedő bábák, hogy hatóságilag megállapított munkabérük nincs s így a kereseti összeg mindig az illető család vagyoni viszonyaitól függ. Ez pedig nagyon relatív, mert a tehetősebb családok is, mikor a fizetésre kerül a sor, igyekeznek szegényeknek látszani. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az első esetenél még mindenki szívesen fizet, a második vagy harmadik szaporodásnál azonban már mindenütt úgy néznek a tudós asszonyokra, mintha ők lennének mindennek az oka . . .

A szervezkedés tehát megindult s úgy látszik, hogy sikerre van kilátás, mert már a szervezkedő gyűlés határidejét is megállapították. A bábák ugyanis holnap, szombaton este hetedfél órakor a Munkásegylet Via Fiumara 2. szám alatti helyiségében gyűlést tartanak, melyen elhatározzák a szociális alapon való szervezkedést. A gyűlés tárgysorozata a következő: A szervezkedés, a bábaegylet megalapításának szüksége, az egyesület megalapítása, az alapszabályok felolvasása és megvitatása. A tisztikar megválasztása s végül esetleges indítványok. Legközelebb tehát már szervezett bábaasszonyokhoz lesz szerencsénk s talán megérjük azt az időt is, amikor néhány nem szervezett tudós asszony letelepedése miatt a szervezettek sztrájkba lépnek.

— **Az akadémiai szükület kibővítése.**

Az Államvasutak igazgatósága s a haditengerészeti Akadémia parancsnoksága, továbbá Gorup József telektulajdonos között, mint ismeretes, megállapodás jött létre, hogy a fiumei pályaudvar ugynevezett akadémiai szükületének megszüntetéséhez szükséges területet átengedik. Az Államvasutak a két telekrészlet vételárát már kifizették, sőt most már a telekkönyvi átírás is megtörtént. A vasuti munkálatoknak azonban a haditengerészeti akadémiának közvetlenül a Viale Deák mellett épült raktárai, műhelyei áldozatul esnek, mert azokat el kell bontani s több méterrel odébb, az Akadémia új kerítése mögött kell újból felépíteni. Mint értesülünk, a haditengerészeti akadémia már meg is kezdte az építkezést. A polai haditengerészeti építkezési hivatal által elkészített tervek alapján már javában dolgoznak az új raktár-, műhely- s altiszti épületeken, melyek az akadémia stílusában készülnek. Mihelyt az építkezést befejezik, hozzáfognak a levágás helyén levő régi épületek lebontásához. A munkálatokat természetesen teljes erővel folytatják, hogy mire az intézetben megkezdődnek az előadások, az építkezéssel elkészüljenek. Itt említjük meg, hogy az akadémiai építkezés költségeit is az Államvasutak igazgatósága viseli. Meg kell végül jegyeznünk, hogy a haditengerészeti akadémia a vasut céljaira átengedett területért az intézet mögött elterülő telekből kárpótolja magát. A telekvásárlás részletei azonban eddig ismeretlenek. A vasut viszont nem sokára hozzáfog a kibővítési munkálatokhoz.

— **Bicikli tolvajlás.** Kovácsics Márton fiumei kereskedelmi alkalmazott ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy Arnus Ferenc nevű ismerőse ellopta hatvan korona értékű kerékpárját s aztán megszökött. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Egy lakatostanonc balesete.** Rode János tizenhárom éves, bescanuovai illetőségű lakatostanonc, aki Dumicich lakatosmesternek a vicolo dell'Ospedalen levő műhelyében van alkalmazva, tegnap délután szerencsétlenül járt. Munkája közben egy súlyos vasdarab a jobb lábfejére esett úgy, hogy egyik csontja eltört s ezenkívül egyéb súlyos zúzódásokat is szenvedett. A kórházba szállították.

— **Elfogott csaló.** A rendőrség tegnapelőtt este letartóztatta Jeschelnik Ferenc huszonöt éves volt obergassi szállodai alkalmazottat, minthogy a város utcáin foglalkozás nélkül csavargott. A rendőrség a csavargó kihallgatása után táviratozott a bécsi és laibachi rendőrségnek, melyben felvilágosítást kért Jeschelnik előéletéről. Ma érkezett meg a bécsi rendőrség távirati értesítése, hogy Jeschelnik hosszabb idővel ezelőtt Bécsben ezkerétszáz koronás csalást követett el s aztán megkökött. A csalót azóta az osztrák hatóságok eredménytelenül körözik. Közölte végül a bécsi rendőrség, hogy a részletes felvilágosítást írásban fogja megküldeni. A laibachi rendőrségtől eddig nem érkezett válasz. A rendőrség a letartóztatott csalót még tegnap lefényképeztette.

— **Utolsó járat Abbaziából Fiuméba.** Az abbaziai ünnepi bizottság szombaton, július 23-án a Café Quarnero előtt értékes tombolanyereményekkel egybekötött összejövetelt rendez, mely alkalomból a Magyar-Hornát tengerhajózási társaság a közönség kényelmére utolsó járatát Abbaziából Fiuméba éjjel tizenegy órakor fogja elindítani.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi s részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Livorno“ angol gőzös Hullból 70 tonna vegyes áruval és 100 hordó olajjal. „Buon Padre“ osztrák gőzös Ardeból üresen. „Szápary“ magyar gőzös Tangerből 1000 tonna tengeri fűvel és 20 üres hordóval.

Indult: „Mátyás király“ magyar gőzös Rouenba 540 tonna fával, 70 tonna liszttel és 140 hordó fakivonattal. „Teresa C“ olasz vitorlás Cadisba üresen. „Anna M.“ olasz vitorlás Palermóba 200 tonna fával.

Távirat ◀▶ Telefon

— **A képviselőház ülése.**

BUDAPEST, jul. 22. A képviselőház mai ülését Berzeviczy Albert elnök nyitja meg. Az elnöki előterjesztések s a bizottsági jelentések után folytatják a felirati vita tárgyalását.

Batthyányi Tivadar gróf a zárzó jogán kezd beszélni. Dicséri Bánffy Dezső báró, valamint a kisczardák felirati javaslatát, melyekhez teljesen hozzájárul. Polemizál a miniszterelnökkel, kijelentve, hogy Hédervárynak a tegnapi beszéde, melyben a parlamentnek exlexben történt feloszlását magyarázta és indokolta, őt nem nyugtatta meg. Cáfolja Khuen grófnak azt az állítását, hogy a korona és a nemzet együttműködése s jövője csak a hatvanhetes alapon képzelhető el. Reflektál Tisza István gróf beszédére is, kijelentve, hogy Tiszának a nemzetiségi kérdésekben teljesen igaza van. A nemzetiségi türelmetlenség valóban türelmetlen már s ezért az állandó béke érdekében hajlandó a nemzetiségieknek koncessziót adni.

Slezák nemzetiségi képviselő folyton zavarja a szónokot, mire

Kelemen Samu rákiált: A nullák beszélnek!

Slezák visszavág: Maga a mulla! (Nagy zaj, az elnök csenget.)

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikai intézet. — Fürdőkabinok a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains**
Hotel Villa Regina. — **Grand Hotel Lido.**
Villák. Parkok. Autóbilok.

Lido-Velence Uj nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

Batthyányi erre folytatja beszédét tovább és polemizál Tisza beszédével.

Batthyányi beszédének befejezése után, minthogy több szónok nem volt előjegyezve, az elnök szavazásra bocsátja a felirati javaslatokat. A képviselőház általánosságban s szónok hiányában részleteiben is elfogadja a munkapárt felirati javaslatát. Az elnök erre szünetet rendel el.

Szünet után Kabos Ferenc foglalja el az elnöki széket, mire áttérnek az indemnitás tárgyalására.

Hegedüs Lóránt, az indemnitási javaslat előadója kéri a Házat, hogy az 1910. évi indemnitási javaslatot indokainál fogva fogadják el.

Tüdös János a függetlenségi párt nevében kijelenti, hogy az indemnitást nem fogadja el, mert a kormánnyal szemben bizalmatlansággal viselkedik. Tiltakozik a miniszterelnök azon kijelentése ellen, hogy a parlamentnek ex-lexben történt feloszlatásáért a függetlenségi pártot terheli a felelősség. Kénytelen ezért a felelősséget a kormányra visszahárítani. Támadja a kormányt, hogy egy éven át indemnitással akar kormányozni s a költségvetést nem akarja bemutatni. A kormány a költségvetési előirányzatát tartozik bemutatni, mert az a magyar alkotmányosság egy sarkalatos pontja.

Az ülés folyik.

A miniszterelnök Ischlben.

BUDAPEST, jul. 22. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délután gyorsvonattal Ischlbe utazott. A miniszterelnök holnap jelenik meg a királynál kihallgatáson.

A sajtó Khuen beszédéről.

BUDAPEST, jul. 22. A budapesti és bécsi lapok leginkább vezércikkben foglalkoznak a miniszterelnök tegnapi beszédével. Még az ellenfelei is elismerik, hogy Héderváry tegnapi parlamenti beszéde valóságos politikai esemény volt.

Hivatásának áldozata.

RUTTKA, jul. 22. Löwy György és Fia zsolnai szálloda építő cég Ruttkán is épít egy nagy aranyu szállodát. Tegnapi a fiatal Löwy az építkezés ellenőrzésére ideérkezett. Ma reggel felelt az épülő szálloda áilványaira s a második emeletről egyensúlyát elveszítve oly szerencsétlenül bukott le, hogy holtan terült el a földön.

Marokkóban lemészárolt francia katonák.

BERLIN, jul. 22. Tangerből táviratozzák, hogy Scianá határán, Tadla közelében a ben-szülültek mintegy ötven francia katonát lemészároltak.

A stambuli összeesküvés.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 22. A török sajtó részletes leleplezéseket közöl a titkos bizottságról. Eddig 40 embert tartóztattak le. A titkos bizottság tagjainak száma állítólag nem haladta meg a kétszázat. A bizottság, amelynek létezéséről a rendőrségnek már három hónapja tudomása volt, török asszonyokat használt fel hírvivőknek. A konstantinápolyi fiókokat februárban létesítették.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 22. Hire jár, hogy a száműzött szultán leánya, Sadich hercegnő a pénzével támogatta az összeesküvést.

Orosz bosszu.

SENTPÉTERVÁR, jul. 22. Minthogy az Ascerabadban történt orosz-perzsa konfliktusban több kozákot, orosz polgári sulyosan meg-

verték s egy kozákot meg is ölték. Az orosz konzul megparancsolta, hogy a Kaspi-tengeren tartózkodó hadihajó tüzeljen az illető helységre. A bombázás sok házat összerombolt és számos embert megölt. A kozák gyilkosait sikerült elfogni. A perzsák között nagy a rémület.

Gamadanban nagy zavargások törtek ki. Muchteid seiket megölték.

Törökország nem csatlakozik a hármasszövetséghez.

PÁRIS, jul. 22. A „Temps“ bőven foglalkozik azzal a híradással, mely Törökországnak a hármasszövetséghez való csatlakozásáról szól. A lap kijelenti, hogy a híresztelés teljesen alaptalan s azt mondja, hogy ha Törökország megerősitené a hármasszövetséget, akkor elveszitené Oroszország, Franciaország és Angolország támogatását, ami reá nézve érzékeny lenne. A „Temps“ azután megpendíti Törökország pénzügyi szükségleteit s hozzáteszi, hogy a hármasszövetséghez való csatlakozása esetén bezárulnának előtte Franciaország trezorjai s ezért a veszteségért nem könnyen kárpótolható magátt

Részeg kozákok garázdálkodása.

PÉTERVÁR, jul. 22. Néhány nap előtt Krasnoje Szeloból a fővárosba érkezett a testőr kozákegred egy csapata s valamennyi legény, sőt még a hadnagy is ittas volt. A Nerv-kapunál nagy népsokaság állott s emiatt a hadnagy annyira felbőszült, hogy ráparancsolt katonáira, hogy verjék szét a népet. A kozákok szeges ostorokkal ütöttek-verték mindenkit, sok férfi és asszony, köztük egy német alattvaló megsebesült. A kozákok véresre ütlegelték a járókelőket, ruháikat letépték. Véletlenül éppen akkor robogott arra Suhomliow hadügymiszter, aki az ittas hadnagyot azonnal egy havi fogházra ítélte.

Cantrida "FIUME" vendéglő a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség teképpályával kitünő magyar és olasz konyha hamisítatlan magyarárad bor. Kőbányai polgári és duplamaláta sör. Számos látogatásért esedezik Ragg Mihály, vendéglős.

Perosa Péter - Fiume Via Remai 1.

Nagy papirkárpit raktára.

A legelső gyárakból való, legújabb mintájú fali tapéták nagy választéka olcsó áron. Elvállal bármely festő-, dekorateur-s papirtapéta-munkát kifogástalan s szép kivitelben.

Telekeladás Abbaziában.

A cs. kir. szab. Déliváspálya Társaság egykori tulajdonátképező 166.000 m² m-nyi telkek eladásra kerülnek. A telkek Abbaziaminden részében a tenger közelében vannak és igen alkalmasak lakóházak, villák stb. építésére.

Felvilágosításokat

HERING ARTUR, építővállalkozó szolgál. Fiume, Via Stefano 1. szám.

Nemes Henr. bazárja Fiume v. Fiumara 4.

a legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás. Nagy választék mindennemű cipőkben harisnyák szalmakalapok fehérenmü utazási cikkek konyhaeszközök, diszműtárgyakban stb. Gyermekkoscsik, játékkártya elárusítás.

Jóság, ár és súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, lágyágában és olcsóságában.

Adria szálló és étterem

Adamich és Adria utca FIUME Zmaić palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdőkkel és vilnyos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - -

MAGYAR BOROK. □

- - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRAD FERENC tulajdonos.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

Alig használt teljes konyhaberendezés, nagy garderober szekrény és egyéb háztartási cikkek eladók. Kerdezősködések 484 telefonszám alatt.

GLOBUS
HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.
Bel- és külföldi lapok.
:-: Hangjegy- és könyvadásítás. :-:
Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti áron
— Uj tulajdonos: **Platzner Arthur.** —

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.
— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként **KOVÁCS JÓZSEF** jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.
TULAJDONOS:
ifju **BUDAI KÁROLY**

Vasuti vendéglő

a pályaudvaron, a város közvetlen közelében szép kerthelyiséggel. Kifogástalan konyha s közvetlen termelőktől beszerzett borok. Számos látogatást kér

Kass Gusztáv
vasuti vendéglős

SPERBER JOZSEF

KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

Via Fiumara 14 - FIUME - Via Fiumara 14.

Elvállal mindennemű kárpitos és diszitő munkát. — Rajz vagy saját tervezés után készített munkákért garanciát vállal.

Költségvetés és tervezetek ingyen

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENYTUCATJA K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodám, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F.lli Pavacic, Bencó Ernő és Papp Rudolf drogériáiban. Erd. árjegyzék ingyen az „OLLA“ Gummiközponttól Wien II, 297 Praterstr. 57.

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Nattich Henrik - Fiume (COPSO)
CHRONOMÉTER ÉS MŰORÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glashütte-féle gyártmányú elsőrendű órákban és chronométerekben.

Fiumei Őr- és Záró Intézet

Via Riva 2. - FIUME - Telef. II-01

- Elvállal mindennemű felügyeletet ●
- és pedig: villák, hajók, raktarak, ●
- telkek gyárak és mindennemű ●
- szabadon fekvő áru őrzését a ●
- legelőnyösebb feltételek mellett. ●

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási jutalékkal felvétetnek

„A TENGERPART“ kiadóhivatalában Vico del' Ospedale, Wurzer-ház.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-u. 37 megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

➔ **Forgács László Fiume, Via Clotilde Traversale 1** ➔

vette át a képviselőket és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitő és butorszővetek függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárak' szőrmék stb.ik vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytakarok tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairol, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőket és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Villand Testvérek nagy czirkusza

Fiumében a Scoglietto téren.

Ma pénteken f. hó 22-én

Diszes előadás

Kezdeté este 1/29 orakor.

●● Oriási fővárosi műsorral. ●●

Jegyek egész nap kaphatók a Radmanović féle dohány tözsdében az Adria palotával szemben.

HELYÁRAK: Páholyülés 4 kor. - Tribün 3 kor. - I. hely 2 kor. II. hely 1.20 kor. - Karzat 60 fillér.

VELENCE
CAVALLETTO
SZÁLLODA ÉS ÉTTERMEK
a Márkustér közvetlen közelében
teljesen ujjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Ritúnó konyha, tiszta italok.

Társaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

FRATELLI SCATTO LA.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegtárgyak óriási raktára.

Szabad megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

UJDONSAG!

!!! **I. fiumei fényképészeti műintézet**
Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében).
Naponta este 8 óráig (előzetes értesítés esetén később is) **felvételek villanyvilágítással.**

Csakis művészi kivitelű fényképek szállítanak.

ORIENTALE KÁVÉHÁZ VELENCE

nagy bar-ral és tágas sörcsarnokkal egyesítve.

Riva degli Schiavoni, a Lidóra induló vaporettok állomásával szemben.

Egyetlen modern kávéház és bar Velencében. Az egész házat magába foglaló, e célra épült elegáns helyiségek a lagunákra néző gyönyörű tetőtérasszal. - Kitűnő fagyaltok és frissítő italok. - Kifogástalan kiszolgálás minden nyelven. - Mérsékelt árak.

:: Az idegenek találkozó helye. ::

Esténként orkesztrális hangverseny.

Csütörtökön és vasárnapon délutáni hangverseny 3 órától 6 óráig.

VELENCE-LIDO

Tiszta, szép, butorozott szobák.

Modern kényelem.

Villanyvilágítás.

A fürdőkhöz 1 pernyire.

• Mérsékelt árak. •

CASA VENIER

VELENCE PENSION INTERNATIONAL.

Családi szálló és penzió 2 pernyire a Márkustértől. — Villanyvilágítás — Fürdő. —

Telefon 1386.

Teljes penzió 7 lirától. — Szobák 2 1/2 lirától feljebb.

Elismert jó konyha. Az egész éven át nyitva A magyar vendégek részére jár „A TENGERPART“.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR“ NYOMDAJÁBAN FIUME